

TISZTA VÉLETLENÜL

Ne is folytasd, szóval te is látod, ami jó ideje történik körülöttem. Egyszerűen nem értem, hogy nem lehet fölfogni, mikor napnál világosabb. A könyveimmel kezdték. Bejöttek a szobába, és átrendezték a polcomon a könyveket. Szoros betűrendben voltak, és most nézd meg. Hogy kerül a Karinthy a Szent Ágoston mellé? Idenézz! Ezen az alsón a második világháborúval kapcsolatos könyveim voltak, és odatették nekem a *Rómeó és Júliát*. Vagy itt, nézd, a természettudományos könyvek közé alattomban odacsempészték *A rózsza nevét*. Komolyan mondom. Hát hülyének néznek ezek engem? Azt hiszik, nem veszem észre? Így akarják ellenőrizni, hogy észnél vagyok-e még? Ne vicceljünk már!

Hogy mikor kezdődött. Nem is tudom. Egyszer csak észrevettem, hogy nem úgy vannak a könyveim az ágyam mellett, ahogy este hagytam őket. Reggelre három lányregény került a Nietzsche mellé. A gyerekkori olvasmányaimból. Nem is ebben a szobában voltak, hanem lenn, a szuterénban, ahová az összes pöttyös, csíkos meg indiános könyvemet lehordtuk a férjemmel még tavaly vagy tavalyelőtt, nem sokkal azelőtt, hogy kórházba került. Képesek voltak onnan ide fölcsempészni nekem. Hogy te majd azt hidd, ilyeneket olvasok, mert már teljesen meggárgyultam. Mit mondjak?

Nem is, talán a ruháimmal kezdődött. Direkt elpakoltam mindent, csak a fekete ruháimat hagytam elől, tudtam, egy évig úgysem lesz szükségem másra, úgyhogy mindent összerámoltam, és bedobozolva átvittem a gardróbba. Aztán egyszer azt vettem észre, hogy ott lóg a piros-fekete kockás ruhám a feketék között. Aztán bordó nadrágkosztümöm. És így sorban egymás után megjelent egy-egy színes darab a feketék között.

Dehogy! Mit képzelsz?! Azt hittem, benned megbízhatok. Nehogy te is kételkedni kezdj benne, hogy igazam van! Ezeregy bizonyítékom van ellenük. Csak gyere ide, aludj itt nálam egy-két éjszakát, és meglátod. Én nem tudom, mikor dolgoznak, de azt hiszem, legtöbbet éjjel. Elég mélyen alszom, nem hallom meg, ha zörögnek. De ezek nem félnek semmitől, fényes nappal is bejönnek, amikor sétálni megyek. Mire visszajövök, átrendezik itt nekem ezt a teljes sort. Nézd! Tegnap még jó helyen volt ez a Lermontov-kötet. Most meg itt van, kitették ide a régi nyelvkönyvek közé. Akármerre nézek, mindenhol csak a felfordulást látom.

Tudom, miért csinálják. Ne gondold, hogy nem tudom, mikor szemmel látható. El akarnak üldözni engem innen. Meg akarják kaparintani a könyvtáramat. Sőt, mindenemet. A ruháimat, cipőimet, a teljes konyhai berendezést a fűszerkészletemmel együtt. Azzal kezdték. Összekeverték őket a polcon, ugyanúgy, mint a könyveimet.

Nem, a fűszerek nem betűrendben, hanem felhasználás szerint voltak elrendezve. Nézd, itt, ezen a kisebb polcon tartom a sót, paprikát, őrölt és egész fekete borst, az őrölt és egész köményt, a babérlevelet, kakukkfűvet, rozmaringot, gyömbérport, szerecsendiót, majoránát, oregánót, bazsalikomot, szóval amit a legtöbbet használok, aztán itt följebb jön a többi, a tárkonytól az ürömig, mind. És egyszer csak azt vettem észre, hogy amíg én a városban voltam, a gyömbérpor helyére az ürömet tették. Még jó, hogy megismerem az üvegeket, így nem tudtak megtéveszteni. Ürömet elég ritkán használok, ebben a hosszúnyakú üvegben amúgy is rozmaringgal van keverve, esetleg ha bárányt sütnék, akkor tennék rá, egyébként jól megvolt ott fenn is a szerecsendió virággal meg a borsikafűvel.

Mindenáron be akarják bizonyítani, hogy megbolondultam. Tudom, hogy azért csinálják. Én majd teszek ellene, hogy ne így legyen. Idenézz! Száz százalékgig biztos vagyok benne, hogy ezt a kulcsot én nem itt hagytam tegnap reggel, amikor utoljára lenn jártam a garázsban, és most valaki ide-tette. Mit keres ez a kulcs a cipős szekrényen, mikor a bejárati ajtó melletti kulcstartón van a helye?

Ne kezd el te is, mert ez nem a szórakozottság műve, ugyan, dehogy, hisz ismersz. Én precíz vagyok, mindenben, a munkámban is, te tudhatod a legjobban, húsz évet ledolgoztunk egymás mellett. Azóta sem változott a helyzet, amióta nyugdíjba mentem. Mit gondolsz, majd vénségemre teljesen megváltozom? Ugyanolyan rendet tartok mindenben, mindenütt, mint azelőtt. Nézd meg, gyere be ide a kamrába. Itt vannak a tápoldatok, itt lenn, a legalsó polc alatt, a földön. Mindig itt tartottam őket. És most hol vannak? Szerinted? A szelektív kukámban találtam meg ezt a két flakont. Igen. Mind a kettőt. A muskátlist is, meg a balkonnövényekét is. Itt tartunk. Mit szólsz? A tele flakon tápoldatot beleteszik nekem a kukába. Hát ezt érdemlem én? Ezért hajtottam egész életemben értük, hogy most ezt műveljék velem? Idejönnek és átrendezik a lakásomat, hogy elhitessék velem, megbolondultam, és időnap előtt övék lehessen a családi örökség?

Rozi lányom azt akarja velem elhitetni, hogy ő visszavitte az indiánkönyveket a helyükre, miután olvasta őket a nyáron. Persze, azért vannak

itt, nem? Meg az összes többi, a lányregények, ugye? Látod, ehhez nem lehet mit hozzáfűzni, ez magáért beszél.

Bolond! Még hogy én bolond. Magyarázd már el nekem, mit jelent az, hogy bolond? Aki nem tud logikusan gondolkodni, az bolond. Szerinted aki bolond, az nekiáll szaklapokat olvasni? Az járhatja magának az összes létező tudományos magazint, hogy nyugdíjason is tovább képezze magát? Mert szerintem nem. Ha akarod, én kiállok az összes fiatal kollégával, és megnézzük, kinek megy jobban a kormeghatározás. Kíváncsi lennék rá, bírják-e. Tudnak-e úgy bánni a kompasszal, mint én. Fölmegek én a Vad-álló-kövekre vagy a Háromkő-bércre is akár a sósavval meg a kalapáccsal, megnézem, pezseg vagy nem pezseg, megmondom neked kilométerekről is, ha kell, hogy metamorf vagy üledékes, nehogy azt hidd, hogy nem tudom, akkor most ki a bolond?

Azért az tragikus ám, hogy az ember gyerekei ennyire ellenségesek tudnak lenni. Nem akarom elhinni, hogy ez velem történt meg. Én, aki az apjukkal együtt éjt nappallá téve dolgoztam, érettségi óta, levelezőn végeztem el az egyetemet is, küszködtem, hogy meglegyen mindenük. Szegény Zoli, ha élne, most nem tudom, mit szólna mindehhez. Itt van ez a két felnőtt, családos gyerek, és még mindig ott tartanak, hogy nincs egy fix munkahelyük, jönnek-mennek a világban, egyik cégtől a másikig. Rozi is, Balázs is. Össze lehetne őket kötni, nem véletlen, ikrek. Tényleg nem értem őket. Hogy lehet így élni, ilyen bizonytalanságban? Ma van munkám, holnap nincs? Mondtam én nekik, annak idején is, de hiába beszéltem. Nem hallgattak rám. Tisztességes munkahelyet kell választani, nem ilyen himihumi cégeket. De ők csak mentek mindig a maguk feje után, és ez lett a vége. Azt mondják, nekik ez így jó, hát, nem tudom.

Elfáradtam. Végig én beszéltem, de most legalább te magad is láthatod, hogy mi a helyzet itt nálunk. Idejönnek nekem rendezkedni. Ki akarnak túrni a saját házamból. Felváltva. Hol az egyik, hol a másik. Ezt érdemeltem én, mondd? Ezt? Én, aki világéletemben csak értük dolgoztam? Nem tudom, mit szólna az apjuk, ha meglátná, mit művelnek velem. Még a végén be akarnak dugni valamilyen öregotthonba, hogy beköltözhessenek a házamba. Két ilyen szívtelen, hálátlan, gátlástalan gyereket! Ki gondolta volna, hogy ez lesz! Mikor a lelkükre kötöttem, hogy ne nyúljanak semmihez, mert ha nekem nem úgy rakják vissza a fűszereimet a polcra, ahogy voltak, nem fogom megtalálni, amit éppen keresek. Ugyanígy a könyveimet se. Olvasnám a Jókait, mert képzeld, az utóbbi időben visszatértem hozzá, magam

sem értem, miért, de nem találom, mert a helyén a gánti rekultivációs terület geomorfológiai leírása van. Ezt is ők csinálták, merő gonoszságból.

Arra kérlek, ha legközelebb jössz, hozzál nekem egy másik telefont. Tudom, benned még megbízhatok, te nem fogsz cserbenhagyni, mint a gyerekeim, ugye? Számíthatok rád? Ígérd meg, hogy hozol nekem egy másik telefont. Nézd meg, mit csináltak vele. Kihúzták a falból a vezetékeket, hogy ne tudjak beszélni senkivel. Még szerencse, hogy eljöttél, különben nem is tudnálak értesíteni a helyzetemről. Szóval ha holnap megint jössz, hozd azt a telefont, de úgy, hogy ne vegyék észre. Mindent titokban kell csinálnom, mert ha hazajönnek, úgy kell tennem, mintha mi sem történt volna.

Mennyi időd van még? Tíz perc múlva itt lesznek. Akkor még van időm, gyere, eszembe jutott valami, majdnem elfelejtettem. Gyere utánam, egy perc az egész. Nem, erre, itt, a kamrából megyünk. Igen, a padlásra. Ott, a létra. Menj előre te, nehogy véletlenül megcsússzak, aztán rád essek. Na, menj csak, ne félj, a fejeddel majd föl tudod nyomni az ajtót. Nem nehéz, fenyődeszka, még szegény Zoli csinálta, miután tönkrement a régi. Utána én kentem át lenolajjal.

Ne félj, mindjárt hozzászokik a szemed a sötéthez. Annyit lehet látni, amennyit okvetlenül szükséges. Nem ott, arra, nézd! Mit szólsz? Tiszta véletlenül vettem észre. Tegnap vagy tegnapelőtt jöttem fel a fokhagymafűzérért, amit fölhoztam ide száradni, és mit látok? Idekészítették nekem a kötelet.